

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Masarykova cesta 16, 1000 Ljubljana

T: 01 400 52 00

F: 01 400 53 21

E: gp.mvi@gov.si

www.mvi.gov.si

Številka: 012-17/2021/46

Ljubljana, dne 11. 6. 2024

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo Nacionalnega sveta za bralno pismenost o uresničevanju Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2020 - 2023 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji pod točko dne sprejela naslednji

S K L E P:

Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Poročilom Nacionalnega sveta za bralno pismenost o uresničevanju Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2020 - 2023.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Prejmejo:

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Ministrstvo za digitalno preobrazbo

Ministrstvo za finance

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport

Ministrstvo za infrastrukturo

Ministrstvo za javno upravo

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj

Ministrstvo za kulturo

Ministrstvo za naravne vire in prostor

Ministrstvo za notranje zadeve

Ministrstvo za obrambo

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo

Ministrstvo za pravosodje

Ministrstvo za solidarno prihodnost

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije

Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve

Služba vlade Republike Slovenije za zakonodajo

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
<ul style="list-style-type: none"> - dr. Darjo Felda, minister, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje - Maja Mihelič Debeljak, direktorica Urada za razvoj in kakovost izobraževanja - Aleš Ojsteršek, vodja Sektorja za razvoj izobraževanja 		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
<p>Člani in članice Nacionalnega sveta za bralno pismenost:</p> <p>Janja Zupančič, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje</p> <p>Nada Požar Matijašič, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje</p> <p>dr. Nataša Demšar Pečak, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti</p> <p>dr. Andrej Flogie, Zavod Antona Martina Slomška, Maribor</p> <p>mag. Nataša Bucik, Ministrstvo za kulturo</p> <p>dr. Dragica Haramija, Pedagoška fakulteta, Univerza v Mariboru</p> <p>Saša Mlakar, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti</p> <p>Tjaša Urankar, Javna agencija za knjigo Republike Slovenije</p> <p>dr. Sonja Pečjak, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani</p> <p>dr. Fani Nolimal, Zavod Republike Slovenije za šolstvo</p> <p>dr. Sonja Rutar, Pedagoška fakulteta, Univerza na Primorskem</p> <p>dr. Igor Saksida, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani</p> <p>dr. Nataša Potočnik, Andragoški center Republike Slovenije</p> <p>Andreja Ljubič, Ministrstvo za zdravje</p> <p>dr. Matevž Tomšič, Fakulteta za uporabne družbene študije v Novi Gorici</p>		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
5. Kratek povzetek gradiva:		
<p>Vlada Republike Slovenije je 19. 12. 2019 sprejela Nacionalno strategijo za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019 – 2030 (v nadaljevanju: strategija). Izhodišče za pripravo strategije so bili različni nacionalni in mednarodni dokumenti, raziskave in strokovna dognanja. S strategijo se je Slovenija pridružila državam, ki so se sistematično lotile razvijanja in spodbujanja bralne pismenosti. Strategija je predvidela imenovanje Nacionalnega sveta za bralno pismenost, kot enega od elementov za uresničevanje strateških ciljev dviga in razvoja bralne pismenosti ter bralne kulture. Vlada Republike Slovenije je dne 24. 2. 2021 sprejela Sklep o imenovanju članov Nacionalnega sveta za bralno pismenost (v nadaljevanju: nacionalni svet), ki ga sestavljajo strokovnjakinje in strokovnjaki s področja pismenosti ter predstavniki/predstavnice vladnih resorjev, ki so ključni za razvoj pismenosti in uresničevanje strategije. Naloga nacionalnega sveta je priprava Poročila Nacionalnega sveta za bralno pismenost glede uresničevanja Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2020 – 2023 (v nadaljevanju: poročilo), ki vključuje pregled dela sveta od njegovega imenovanja do konca leta 2023. V omenjenem pregledu so poleg ukrepov opredeljeni kazalniki, pričakovani učinki, finančni viri, nosilci, ki se navezujejo na strateške cilje strategije in so namenjeni pregledu uresničevanja strategije. Finančna sredstva za izvajanje posameznih ukrepov so bila zagotovljena v sklopu sredstev resornih ministrstev. Poročilo vključuje pregled izvajanja ukrepov za obdobje 2020 - 2023 po posameznih resornih ministrstvih in drugih deležnikih.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE

f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,				
– odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih				

proračunov,

- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: /

Gradivo nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,

<ul style="list-style-type: none"> – delno, – niso bili upoštevani. <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.</p>	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
<p>(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.) Na podlagi sedmega odstavka 9. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12, 10/14, 164/20, 35/21, 51/21 in 114/21) je bila javnost iz priprave gradiva izključena.</p>	
<p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – .</p> <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte): Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani.</p> <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Poročilo je bilo дано</p> <p>Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
<p>dr. Darjo Felda MINISTER</p>	

Priloge:

- Predlog sklepa Vlade
- Poročilo Nacionalnega sveta za bralno pismenost o uresničevanju Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti 2020 – 2023 s pregledom izvajanja ukrepov za uresničevanje nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2020 - 2023
- Poročilo Nacionalnega sveta za bralno pismenost o uresničevanju Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti 2020 – 2023: Obrazložitev
- Priloga 3: Pregled sredstev namenjenih za razvoj in dvig bralne pismenosti po posameznih resorjih (integralni in kohezijski del)
- Priloga 4: Pregled ključnih projektov na področju bralne pismenosti in bralne kulture – dodatek k vladnemu gradivu

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Številka:

Datum:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji pod točko dne sprejela naslednji

S K L E P:

Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Poročilom Nacionalnega sveta za bralno pismenost o uresničevanju Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2020 – 2023.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za digitalno preobrazbo
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
- Ministrstvo za infrastrukturo
- Ministrstvo za javno upravo
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za naravne vire in prostor
- Ministrstvo za notranje zadeve
- Ministrstvo za obrambo
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
- Ministrstvo za pravosodje
- Ministrstvo za solidarno prihodnost
- Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
- Ministrstvo za zdravje
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
- Služba vlade Republike Slovenije za zakonodajo

OBRAZLOŽITEV:

Vlada Republike Slovenije je 19. 12. 2019 s sklepom št. 61400-5/2019/3 na svoji 55. seji sprejela Nacionalno strategijo za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2019–2030 (v nadaljevanju: strategija), ki vključuje opredelitev bralne pismenosti in bralne kulture, pojasnjuje razloge za njen nastanek, opredeljuje vizijo, načela in strateške cilje, cilje in ravni pismenosti po posameznih ravneh izobraževanja (od predšolskega do visokošolskega) kot tudi izobraževanja odraslih ter načine za udeležanje te strategije, na primer: priprava različnih programov za različne starostne in ciljne skupine, usposabljanje strokovnega kadra, vzpostavitev mreže izvajalcev s področja bralne pismenosti in bralne kulture. Vključuje tudi predloge za sistemsko ureditev.

Ena izmed pomembnih zavez za vsesplošen skupen pristop k udeležanju strategije je bilo imenovanje Nacionalnega sveta za bralno pismenost (v nadaljevanju: nacionalni svet). Strategija je namreč v poglavju Uresničevanje nacionalne strategije predvidela imenovanje 15-članskega medresorsko zasnovanega nacionalnega telesa, ki bo prispeval k uresničevanju vizije doseganja takšne ravni bralne pismenosti za vse državljane, da jim bo omogočala optimalni razvoj kompetence za dejavno življenje in delo. Strategija predvideva, da medresorski nacionalni svet sestavljajo strokovnjaki, ki pokrivajo različne vidike razvoja pismenosti od predšolskega do tretjega življenjskega obdobja, ter predstavnike vladnih resorjev, ključnih za razvoj pismenosti.

Tako je bil s sklepom Vlade Republike Slovenije (št. 01300-1/2021/4, z dne 11. 2. 2021) ustanovljen Nacionalni svet za bralno pismenost z opredeljenimi naslednjimi nalogami:

- spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture v okviru normativnih in strateških aktov, ki vključujejo to področje,
- usklajevanje nalog in pristojnosti med vladnimi resorji pri pripravi akcijskega načrta,
- promocija nacionalne strategije ter njena uveljavitev v strokovni in širši javnosti,
- seznanjanje z raznovrstnim gradivom in strokovnimi podlagami, ki vplivajo na uresničevanje Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti,
- spremljanje in spodbujanje uresničevanja Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti oziroma akcijskega načrta ter priprava ugotovitev in predlogov za nadaljnje delo,
- priprava letnega poročila in poročanje vladi o uresničevanju nacionalne strategije.

Nacionalni svet je v svoje delo ves čas vključeval vse v sklepu opredeljene naloge. Skladno s svojimi nalogami je spodbujal medresorsko usklajevanje nalog in podpiral pripravo pregleda ukrepov za uresničevanje strategije za obdobje 2020 – 2023, ki so skladni s strateškimi cilji strategije:

1. ustvarjati učinkovit družbeni okvir za razvijanje bralne pismenosti;
2. razvijati bralno pismenost posameznikov, ki imajo v različnih življenjskih obdobjih različne vloge, potrebe in zahteve, ter tako omogočiti stalni razvoj družbe in gospodarstva;
3. v okviru vzgojno-izobraževalnega sistema nameniti večjo pozornost posameznim starostnim/ciljnimi skupinam;
4. povečevati dostopnost do knjig in drugega bralnega gradiva.

Eno od vodil pri pripravi pregleda ukrepov je vzpostavitev sinergij med dejavnostmi različnih resorjev, hkrati pa prepoznavanje ukrepov/dejavnosti v povezavi z dvigom/razvijanjem bralne pismenosti in bralne kulture znotraj lastnega resorja. Za razvoj in dvig bralne pismenosti zasledujemo načelo med seboj usklajenih in povezanih programov ter ukrepov za razvoj bralne pismenosti in bralne kulture s povezovanjem različnih institucij in organizacij na nacionalni ravni. Svet vseskozi poudarja povezovanje nosilcev dejavnosti z drugimi deležniki na področju financiranja, izvajanja dejavnosti, vsebine ali z namenom informiranja. Nacionalni svet se zaveda, da na nacionalni, regijski in lokalni ravni potekajo še številne druge dejavnosti, ki podpirajo razvoj in izboljšanje bralne pismenosti in bralne kulture, a jih neposredno ne financirajo resorna ministrstva, zato tudi niso zajete v pregled ukrepov. Te dejavnosti, ki jih izvajajo kulturne ustanove, vzgojno-izobraževalni zavodi in drugi izvajalci, so financirane s sredstvi občin ali pa z različnimi EU in drugimi finančnimi shemami (Ustvarjalna Evropa, Erasmus+, E-Twinning in drugi). Prav tako različne projekte bralne kulture, tudi izdajo knjižnih gradiv, izvajajo drugi deležniki na nacionalni in lokalni ravni (na primer Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu ter drugi).

V pregled ukrepov so umeščene dejavnosti in naloge, pri katerih so bila zagotovljena finančna sredstva za njihovo izvajanje – oziroma gre za ukrepe in naloge, ki se izvajajo v okviru javne službe posameznega izvajalca. V pregledu ukrepov so posebej opredeljeni kazalniki, učinki, finančni viri, ki omogočajo spremljanje uresničevanja in doseganja rezultatov za navedena leta.

V pregled ukrepov 2020 – 2023 so umeščene dejavnosti in naloge, pri katerih so bila zagotovljena finančna sredstva za njihovo izvajanje v sklopu sredstev resornih ministrstev. V predmetnem poročilu so opredeljeni ukrepi in njihova realizacija od leta 2020 do 2023. Letne rezultate v sodelovanju z relevantnimi deležniki opredeljuje odgovorni nosilec, ki spremlja uresničevanje kazalnikov in doseganje načrtovanih rezultatov.

Nekateri ukrepi se le v manjšem delu usmerijo v vsebine, ki krepijo in razvijajo bralno pismenost in bralno kulturo. Natančne ocene glede finančnih sredstev, namenjenih za razvoj bralne pismenosti, zato ni mogoče podati. Pri nekaterih ukrepih so namreč predvidena sredstva določene proračunske postavke naslovljena glede na zagotovljena sredstva, ki pa se porazdelijo znotraj več vsebin posameznega razpisa, med katerimi je tudi bralna pismenost. Resorna ministrstva si bodo v nadaljevanju prizadevala za čim večjo vključenost vsebin bralne pismenosti in bralne kulture skozi različne finančne mehanizme.

Navedeni ukrepi v poročilu so usmerjeni v različne ciljne skupine. Tako kot strategija opredeljuje cilje in ravni dosežene bralne pismenosti za posamezne stopnje izobraževanja od predšolskega obdobja, prek osnovnošolskega po vzgojno-izobraževalnih obdobjih, srednješolskega, višje- in visokošolskega obdobja do obdobja odraslosti, vključuje tudi ukrepe v okviru formalnega in neformalnega izobraževanja. Namenjeni so raznolikim ciljnim skupinam: skupine različnih starosti; ranljive skupine – skupine z večjim tveganjem za socialno izključenost in z neenakimi možnostmi: revni, manj izobraženi odrasli; priseljenci; begunci; Romi; otroci, mladostniki in odrasli s posebnimi potrebami in podobno.

Vsak ukrep ima določene kazalnike, ki so vezani na strateške in specifične cilje strategije in pričakovane učinke, iz katerih je razvidno, kako dejavnost prispeva k razvoju bralne pismenosti in bralne kulture.

K obrazložitvi prilagamo tudi Pregled sredstev namenjenih za razvoj in dvig bralne pismenosti po posameznih resorjih – gl. priloga 1.

Prilagamo tudi kratek pregled izbranih projektov, ki so pomembni za dvig bralne pismenosti in bralne kulture – gl. priloga 2.

V času od pomladi 2021 do zaključka leta 2023 se je nacionalni svet sestajal na sejah pa tudi v manjših delovnih skupinah, kjer se je seznanjal s potekom priprave pregleda ukrepov, pa tudi z aktualnostmi na področju bralne pismenosti in bralne kulture. Ves čas so potekala usklajevanja in dopolnitve znotraj ministrstev in med ministrstvi. V postopku vsebinskega usklajevanja in urejanja pregleda ukrepov, ki je na začetku razporejal ukrepe oz. aktivnosti v strateške in specifične cilje, ki so opredeljeni v strategiji, je prišlo do spremembe, ki je ukrepe in dejavnosti razporedila v preglednejše vsebinske sklope:

1. Podpora uresničevanju nacionalne strategije v okviru javne službe: tu so navedene dejavnosti, povezane z uresničevanjem načrtovanih dejavnosti (ukrepov) deležnikov, katerih ustanoviteljske pravice in dolžnosti uresničujejo ministrstva (MVI, MK, MDDSZ, MZ), ki so vključena v nacionalni svet, in javni zavodi oziroma agencije teh ministrstev v okviru svojih rednih in/ali posebnih nalog.

2. Zagotavljanje sistemskih podlag: za celovitejše uresničevanje strateških ciljev, ki so zapisani v strategijo morajo zakoni, pravilniki, smernice ipd. vključevati cilje in načela razvoja bralne pismenosti in bralne kulture pri vseh ciljnih in starostnih skupinah.

3. Raziskave, evalvacije: sekundarne študije, evalvacijske raziskave in ciljni raziskovalni projekti omogočajo, da ocenimo stanje določenega segmenta bralne pismenosti (npr. nakupovanje knjig, izposoja knjig v knjižnicah) ali rezultate dosežkov slovenskih učencev v okviru mednarodnih raziskav PISA in PIRLS z namenom izboljšave uresničevanja strateških ciljev strategije. V ta sklop so umeščene

tako domače kot tudi mednarodne raziskave (PISA, PIRLS, PIAAC), v katerih je in bo sodelovala Slovenija tudi v prihodnosti.

4. Razvoj: projekti, programi, modeli, instrumenti, strokovna gradiva in drugi dokumenti: v tem sklopu so nanizane dejavnosti oz. ukrepi, ki prispevajo k dvigu bralne pismenosti in bralne kulture z razvijanjem pristopov, modelov, programov; strokovnih gradiv ter drugih dokumentov in diagnostičnih instrumentov. Te dejavnosti omogočajo razvoj in posodobitev vzgojno-izobraževalnih programov za predšolske otroke ter za osnovno in srednješolsko izobraževanje na tistih področjih, ki jih je treba v sistemu še nadgraditi. Dejavnosti oz. ukrepi so namenjeni tako strokovnim delavcem (v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja, kulture in z drugih področij) kot tudi različnim ciljnim skupinam (otrok, mladim in odraslim) tako v okviru formalnega kot neformalnega izobraževanja.

5. Izobraževanja in usposabljanja: sklop je razdeljen na izobraževanja in usposabljanja za strokovne delavce v vzgoji in izobraževanju in strokovne delavce na drugih področjih (npr. kultura: splošne knjižnice in druge kulturne ustanove, ki skrbijo za razvoj bralne kulture; zdravstvo: pediatri, medicinske sestre; sociala: strokovni delavci v večgeneracijskih centrih, domovih za starejše ...) ter na izobraževanja in usposabljanja za splošno javnost, ki se vključuje v najrazličnejše oblike formalnega in neformalnega izobraževanja, v katerih razvija svojo bralno pismenost ali se uči o pomenu branja kot vrednote ter o načinih razvijanja bralne kulture pri sebi in svojih bližnjih (poudarek na družinski pismenosti, medgeneracijskem branju).

6. Dostopnost do bralnega gradiva: tu so umeščene dejavnosti in naloge, s katerimi se ali se bo sistematično spodbujalo vlaganja v dostopnost kakovostnih knjig in drugega bralnega gradiva ter podpiralo knjižnično dejavnost z namenom razvoja bralne kulture ter promocije branja v skupnosti. Vsebinski sklop je razdeljen na štiri podsklope: razvoj kakovostnih bralnih gradiv; sofinanciranje izdajanja bralnih gradiv (podpora razvoju založniške dejavnosti); zagotavljanje fondov v knjižnicah za različne ciljne skupine (podpora sofinanciranju nakupa knjig in obogatitev knjižnih fondov splošnih, šolskih in posebnih knjižnic za večanje dostopnosti do bralnega gradiva tudi za tiste ciljne skupine, ki sicer težko dostopajo do sebi primernih gradiv: slepi in slabovidni, Romi, priseljenci ipd.), in drugi načini povečanja dostopnosti do knjižnih fondov v knjižnicah.

7. Projekti in programi za spodbujanje bralne pismenosti in bralne kulture: v tem sklopu so vključeni programi in projekti, katerih dejavnosti so ciljno namenjene za dvig bralne pismenosti in bralne kulture. Gre za omogočanje izvajanja programov in projektov, ki so se pokazali kot učinkoviti in ključni za razvoj bralne pismenosti in bralne kulture.

8. Promocija projektov branja in bralne kulture: a) nacionalne kampanje in akcije za spodbujanje branja; b) spletne strani in portali, ki so namenjeni spodbujanju branja in razvoju bralne pismenosti, promovirajo branje in z branjem povezane dogodke ter opozarjajo na pomen branja za naš vseživljenjski razvoj in dobrobit; c) promocija branja na področnih spletnih portalih, ki promovirajo branje kot pomembno vrednoto in vseživljenjsko spretnost, pa njihovi nosilci ne prihajajo neposredno s področij, ki so povezana z branjem (npr. zdravje, sociala ipd.).

Nacionalni svet je dolžan o svojem delu in aktivnostih poročati Vladi Republike Slovenije, zato je tokrat pripravil predmetno Poročilo Nacionalnega sveta za bralno pismenost o uresničevanju Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti za obdobje 2020 – 2023. Na podlagi omenjenega predlagamo, da se Vlada Republike Slovenije s predmetnim poročilom seznaní.